

بودجه بندی عملیاتی در سازمان ها

دکتر محمد مهدی^۱، زهره پودینه^۲، رمیسا علوی^۳ و احسان کیخا^۴

^۱استادیار گروه اقتصاد و حسابداری دانشگاه امام علی (ع)، mohamad.mehdi@ut.ac.ir

^۲دانشجوی ارشد مدیریت فناوری اطلاعات، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران، poodine.zohreh@gmail.com

^۳دانشجوی ارشد مدیریت فناوری اطلاعات، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران، Alavirms@gmail.com

^۴کارشناس ارشد مهندسی فناوری اطلاعات، دانشگاه یزد، یزد، ایران keykha.ehsan@gmail.com

چکیده - از بودجه تعاریف مختلفی ارایه شده است که هیچکدام جامع و کامل نیست اما بطور کلی میتوان بودجه را پیش بینی هزینه اجرای عملیات در طول مدتی یک سال دانست. درحقیقت بودجه ابزاری برای رسیدن به اهداف برنامه و یا برش عملیاتی برنامه است. بودجه ریزی تفکری منسجم از منابع مالی محدود در برابر نیازهای نامحدود است به طوری که ارتباطات ارگانیک و همه جانبه بین منابع مالی و غیر مالی لحاظ شده باشد. دستیابی به اهداف سازمانها مستلزم برنامه ریزی و بودجه ریزی صحیح است. از آنجا که در سیستم بودجه ریزی سنتی عوامل مهمی چون اثربخشی، کارایی، مسئولیت پاسخگویی و بازدهی در قبال هزینه کردن بودجه، نادیده گرفته میشوند، منابع بودجه بدرستی مصرف نمیشوند. لذا استفاده از دیگر روشهای بودجه ریزی به خصوص روش بودجه ریزی عملیاتی می تواند این مشکل را حل کند. دراین مقاله ضمن تعریف اصول، مبانی و تاریخچه بودجه ریزی، به بررسی نظام بودجه ریزی عملیاتی، انواع بودجه ریزی در سازمان ها و نقاط قوت و ضعف آن پرداخته و راهکارهای پیاده سازی بهتر بودجه ریزی عملیاتی در سازمان ها برشمرده میشود.

کلید واژه- بودجه بندی عملیاتی، تاریخچه، چالش، نقاط ضعف، نقاط قوت

۱- مقدمه

بودجه بندی عملیاتی به دنبال ایجاد پیوند میان شاخص های عملکرد و تخصیص منابع است. هرچند چنین پیوندهایی اغلب ضعیف هستند، ولی میتوانند سیاست گذاری بودجه ای را تسهیل و نظارت قانون گزاران بر نتایج و دستاوردهای مرتبط با مخارج عمومی را افزایش دهند. بودجه بندی به صورت ابزاری کارآمد برای مدیریت صحیح دولت و بخش عمومی به شمار می آید. آگاهی مدیران و تصمیم سازان سطوح خرد و کلان از شیوه های نوین بودجه ریزی، علاوه بر استفاده

عقلایی از منابع و تخصیص بهینه آن، بستر مناسبی برای رشد و کارایی در دستگاه ها و سازمان های دولتی فراهم می سازد و علاوه بر ارتقاء کارایی، از اسراف و تبذیر اموال عمومی جلوگیری نموده و توزیع عادلانه و مطلوب منابع ملی را به دنبال خواهد داشت.

۲- بیان مسئله

اندیشه ای که در بودجه ریزی عملیاتی قرار دارد این است که اگر سیاست گذاران تصمیمات مالی را به گونه ای عینی و بر مبنای کارایی و اثربخش استوار سازند، هم آنها و هم مردم میتوانند درباره